

Nr 141.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1935 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under tionde huvudtiteln gjorda framställningar angående anslag till handelsdepartementet.

(3:e avd.)

I den till riksdagen avlättna, den 4 januari 1935 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet (punkterna 1 och 2, sid. 1—9, av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag), föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning vid handelsdepartementet;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936;

dels till Handelsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 199,400 kronor;

dels ock till Handelsdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 34,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle för handhavande av de med statskontroll över krigsmaterielproduktionen förenade statsuppgifterna (se även Kungl. Maj:ts proposition nr 89 med förslag till förordning över tillverkningen av krigsmateriel m. m.) å extra stat i departementet uppföras en befattning i lönegraden B 30, vars innehavare skulle benämnas krigsmaterielinspektör, samt en assistentbefattning i lönegraden B 24. Såsom biträde med renskrivning o. dyl. åt nämnda befattningshavare skulle anställas ett e. o. kontorsbiträde i lönegraden B 4. Härjämte borde medel beräknas för omkostnader, nämligen för expenser ett belopp av 1,000 kronor och för reseersättningar ett belopp av 3,000 kronor. Då kostnaderna för krigsmaterielinspektionen — utgifter för dyrtidstillägg däri inberäknade — vore avsedda att helt täckas genom bidrag från vederbörande koncessionerade företag har i riksstatsens inkomstsida i anledning därav uppförts under titel »Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen» ett mot det beräknade beloppet av sagda kostnader svarande belopp, 28,300 kronor.

I ärendet hava yttranden avgivits av statskontoret den 9 januari 1935 och av allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 16 i samma månad.

Statskontoret har till en början anfört, att mot förslaget till Kungl. Maj:ts kansli av den tillämnade kontrollen över krigsmateriel-tillverkningen kunde ur organisatorisk synpunkt vissa erinringar göras. De arbetsuppgifter, vilka skulle komma att åvila det blivande kontrollorganet, syntes nämligen allenast till relativt ringa del komma att avse den omedelbara beredningen av ärenden för Kungl. Maj:ts avgörande, medan huvudparten av verksamheten torde komma att omfatta rent administrativa uppgifter, särskilt själva kontrollverksamheten, och alltså närmast borde hänföras till centralt ämbetsverk eller annan underordnad myndighet. Statskontoret har emellertid — med erinran om liknande förekommande fall — då intet av våra centrala ämbetsverk synes vara ägnat att omhändervä ifrågasättande kontrolluppgifter och det med hänsyn till den tillämnade organisationens jämförelsevis ringa omfattning knappast kunde ifrågasättas att för ändamålet anordna ett fristående centralt organ, icke velat göra erinran mot den föreslagna ordningen.

Vad beträffar den föreslagna personaluppsättningen samt personalens anställnings- och avlöningsförhållanden har statskontoret — under framhållande av vanskligheten att på förhand tillförlitligen bedöma omfattningen och i viss mån även beskaffenheten av det arbete, som komme att åvila den nya inspektionen — ifrågasatt, om de blivande arbetsuppgifterna, möjligen bortsett från den första organisationstiden, skulle kunna bereda full sysselsättning åt tvenne så kvalificerade befattningshavare som den föreslagna krigsmaterielinspektören och hans assistent. Statskontoret har därvid framhållit, att de för assistenten tilltänkta arbetsuppgifterna möjligen skulle kunna anförtros åt innehavaren av någon på handelsdepartementets stat redan uppförd tjänst. Ämbetsverket, som funnit det knappast motiverat att redan från början göra nämnda båda tjänstemän till befattningshavare å extra stat med därav följande lönegradsplacering och pensionsrätt, har föreslagit, att ifrågasättande funktionärer tillsvidare, intill dess närmare erfarenhet vunnits, avlönades med arvoden, vilkas storlek av Kungl. Maj:t bestämdes och avpassades efter vederbörandes arbetsuppgifter, meriter och eventuella tidigare tjänsteställning. Statskontoret har i sådant avseende föreslagit såsom arvode åt krigsmaterielinspektören ett belopp av högst 10,000 kronor, motsvarande avlöning enligt 29:e löneklassen i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente. För arvode åt assistenten skulle icke behöva räknas med högre belopp än 5,000 kronor, särskilt som heltidstjänstgöring året om knappast torde bliva behövlig. Det har syntes statskontoret vara värt att tagas under övervägande, huruvida icke för assistentens göromål skulle kunna anlitas någon officer å övergångsstat, i vilket fall arvodet torde kunna ytterligare reduceras.

Vad angår för renskrivning m. m. erforderlig biträdes hjälp har statskontoret ansett full sysselsättning året runt för ett kontorsbiträde näppeligen kunna beredas, varför det skulle vara till fyllest, att vederbörlig anslagspost å handelsdepartementets avlöningsstat förstärktes med visst mindre belopp, förslagsvis 1,000 kronor.

Särskilt belopp för expenser har statskontoret ansett ej erforderligt. Mot det föreslagna beloppet till reseersättningar har statskontoret icke gjort erinran.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har jämväl påpekat svårigheten att på förhand bedöma omfattningen och i viss mån beskaffenheten av tillsynsmyndighetens arbetsuppgifter samt uttalat, att det därför knappast vore möjligt att bilda sig en uppfattning om de kvalifikationer, som borde ställas å inspektionens befattningshavare, och de löneförmåner, som borde tillkomma dessa. Lönenämnden har beträffande den föreslagna inspektören framhållit, att en person med för uppgiften tillräckligt höga kvalifikationer knappast kunde förvärfvas, om avlöningsförmånerna bestämdes på det sätt, som Kungl. Maj:ts förslag innebure. Lönenämnden har ej heller ansett sig kunna uttala något bestämt omdöme, i vad mån avlöningsförmånerna för den föreslagna assistenten — därest en sådan befattningshavare ansåges redan från början böra anställas — vore ur rekryteringssynpunkt lämpligt avvägda. Lönenämnden har med hänsyn härtill förordat, att inom ramen för inflytande avgiftsmedel till Kungl. Maj:ts disposition ställdes ett lämpligt belopp för ändamålet förslagsvis 30,000 kronor, ävensom att Kungl. Majt: erhöle bemyndigande att anställa och — lämpligen i form av årliga arvoden — avlöna den personal, som kunde visa sig erforderlig för utövandet av den tilltänkta statskontrollen. Härigenom skulle Kungl. Maj:t erhålla större möjlighet att efter omständigheterna förfara beträffande löneförmånernas avvägande.

I övrigt innebär Kungl. Maj:ts förevarande förslag i huvudsak icke andra ändringar än som sammanhänga med den beslutade ändringen av riksstatens uppställning.

Utskottet.

I likhet med statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd har utskottet ansett svårighet föreligga att på förhand bedöma omfattningen och beskaffenheten av de arbetsuppgifter, som komma att åvila de för handhavande av de med statskontroll över krigsmaterielproduktionen i landet avsedda befattningshavarna. Likaså har det synts utskottet icke vara möjligt att redan nu bilda sig en uppfattning om storleken av de löneförmåner, som skäligen böra tillkomma dem. Utskottet har därför lika med lönenämnden funnit det icke vara lämpligt, att avlöningsförmånerna för personalen i fråga nu fixeras av riksdagen. I avvaktan på närmare erfarenhet i berörda hänseenden har utskottet, ävenledes lika med lönenämnden, ansett sig böra förorda, att ett inom

ramen för inflytande avgiftsmedel avvägt belopp, förslagsvis 30,000 kronor, ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för anställande av den personal, som kan visa sig vara för ändamålet erforderlig, ävensom för bestridande av de av ifrågavarande verksamhet föranledda skäliga kostnaderna. Vid bifall härtill torde å riksstatens inkomstsida under titel »Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen» uppföras enahanda belopp, som nyss sagts, och särskilt anslag för ändamålet anvisas under tionde huvudtiteln. I anslutning härtill böra de till avlöningar och omkostnader för departementet äskade anslagen minskas, avlöningsanslaget från 199,400 kronor till 177,500 kronor eller med 21,900 kronor, varav belöpa 19,400 kronor å anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å extra stat, 2,000 kronor å den under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna delposten till grundavlöningar m. m. och 500 kronor å anslagsposten till särskilda löneförhöjningar till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, samt omkostnadsanslaget från 34,000 kronor till 30,000 kronor eller med 4,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts och då vad Kungl. Maj:t under förevarande punkter i övrigt föreslagit riksdagen — bortsett från vissa jämkningar av formell natur — ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för handelsdepartementet:

Personalförteckning.	
Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 registrator	B 22
Tjänstemän å extra stat.	
1 förste kanslisekreterare	B 26
1 andre kanslisekreterare	B 21

Anm.: Den å ordinarie stat upptagna registratorsbefattningen

skall hållas obesatt, så länge den å övergångsstat uppförda registratorn kvarstår i tjänst;

b) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.			
1.	Avlöning till departementschefen ...	kronor	24,000
2.	Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	»	106,200
3.	Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	7,900
4.	Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	16,300
5.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
	a. Grundavlöningar		
	m. m.	kronor	17,450
	b. Avlöningsförhöjningar m. m.,		
	<i>förslagsvis</i>	»	1,950
			19,400
6.	Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	3,700

Summa förslagsanslag kronor 177,500;

c) till *Handelsdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 177,500 kronor;

d) till *Handelsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor;

samt

e) till *Handelsdepartementet*: *Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* inom landet för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag å 30,000 kronor.

Stockholm den 23 maj 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 138.